

JOSEP SORT I JANE*

Quaranta anys de sindicalisme nacional català

El quarantè aniversari de la fundació de Solidaritat d'Obrers de Catalunya, que enguany s'escau, és una bona ocasió per a reflexionar sobre l'encara pendent normalització sindical de Catalunya. Per aquest concepte, entenem que els sindicats d'obediència catalana siguin majoritaris a casa nostra, com ja passa a Euskadi (ELA, LAB), al Quebec (CSN, FTQ, CEQ), o a Galícia (Confederació Intersindical Galega). En aquest article suggerim dues causes possibles d'aquesta "anormalitat" sindical catalana.

En primer lloc, el nacionalisme català ha estat incapaç d'articular una estratègia sindical clara. No ha apostat per una organització sindical unitària, com sí que ho han fet els bascos i gallecs, els quals hi han abocat temps, recursos i persones fins a aconseguir-ne la plena consolidació. Una explicació d'aquest fet, la trobem en la fragmentació partidista del nacionalisme català. Vista la impossibilitat de construir un sindicat nacional unitari, els partits nacionalistes (autonomistes o independentistes) han optat per una d'aquestes tres vies: primera, per la creació de sindicats "de partit", la qual cosa ha implicat una atomització eixorca. Segona, per l'intent de controlar uns sindicats nacionals que volien garantir la seva independència respecte als partits; el fracàs en aquest control ha donat peu a escissions i, en definitiva, a l'afebliment del sindicalisme nacional. Tercera, per no definir una estratègia sindical clara. Així no és estrany que militants d'un mateix partit pertanyin a sindicats diferents. El fet paradoxal és que molts d'aquests militants de partits nacionalistes es troben afiliats—sovint en càrrecs dirigits— a forces sindicals d'àmbit espanyol, amb una contradicció entre la militància política i l'afiliació sindical.

La segona causa, la trobem, és clar, en la competència. És a dir, en els sindicats d'àmbit estatal. Tant per la Unió General de Treballadors com per Comissions Obreres, Cata-

lunya té una importància de primer ordre, atès que els proporciona un gran nombre d'afiliats i de recursos econòmics. Això contrasta, amb l'escàs poder de decisió que els dirigents catalans d'aquests sindicats tenen en l'àmbit confederal, és a dir, estatal. Tanmateix, ambdues organitzacions són conscients de la potencialitat del sindicalisme nacional, i saben que el creixement d'aquest porta a una correlativa disminució pròpia—com ha succeït a Euskadi i a Galícia—. Per això, no s'estan de presentar-se com a exponents genuïns del sindicalisme nacional.

Però els fets demostren que, lluny de propugnar un marc català de relacions laborals, opten pel reforçament de l'àmbit estatal—com

en la reforma laboral de l'any 1997, que aposta per la centralització de la negociació col·lectiva, o en el nou Estatut de la Funció pública, etc.—. Tot plegat demostra, doncs, que l'existència, encara que sigui minoritària, d'un sindicalisme nacional català, té un efecte innegable. Obliga els sindicats majoritaris a elaborar un discurs sindical català propi. En cas de no haver existit SOC, ni els sindicats nacionals posteriors (la CSTC, CSC i, ara, la Inter-

sindical-CSC, per dir-ne alguns), probablement els sindicats majoritaris no s'haurien preocupat mai d'aparèixer com a autèntics representants del sindicalisme nacional català.

Ben segur que hi ha més causes que poden explicar la no-hegemonia del sindicalisme nacional. Ara, el que sí que és cert, tanmateix, és que, gràcies al treball de milers de catalans i catalanes durant tots aquests anys, el projecte de fer una Catalunya socialment justa, econòmicament igualitària i políticament lliure, no solament no ha desaparegut sinó que es manté i creix.

*Professor de la Universitat Ramon Llull

“El nacionalisme català ha estat incapaç d'articular una estratègia sindical clara, cosa que sí que han fet bascos i gallecs.”